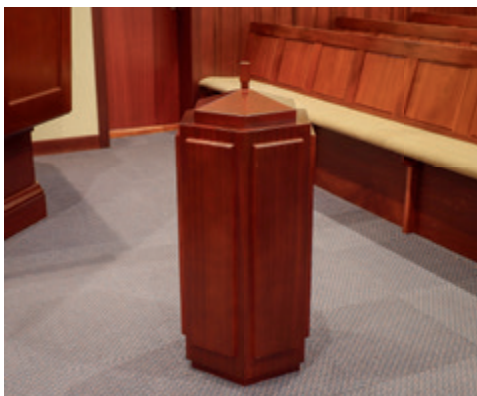

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Sint Annaland

23/12/2020
jaargang 99

nr **13**

Van 1942 tot 1988 wordt de gemeente van Sint Annaland in het ambt gediend door J. Elenbaas. Eerst 11 jaar als diaken, daarna 35 jaar als ouderling. In Oude Paden van september 2014 wordt hij door ds. A.J. Gunst in herinnering geroepen: 'Als student zou ik eens in Sint Annaland spreken, de gemeente waarvan ik als dooplid tot mijn zevende jaar deel had uitgemaakt. Daar was Joh. Elenbaas ouderling. Een echte, oude Ledeboeriaan.

Ik herinner me nog hoe hij mij in het gebed in de kerkenraadskamer opdroeg. Op een heel tere wijze. Hij waardeerde studie, maar wist ook dat er méér nodig was en daar smeekte hij om. Hij was een man met genade en gaven bedeed'. Elenbaas overlijdt op 21 februari 1988, in de leeftijd van 81 jaar. Vier dagen later wordt hij begraven. Tijdens de rouwdienst mediteert ds. J. Beens over Handeling 27 vers 44.

Immanuël

Reeds op de eerste bladzijde van het Nieuwe Testament vinden wij twee wonderschone namen van de Middelaar: de eerste naam is: Jezus. En de tweede is: Immanuël.

Immanuël, God met ons...

Matthéüs 1:23b

Immanuël is een Hebreeuwse naam. Die naam betekent: 'God met ons'. Drie woorden, drie gedachten, drie punten: 'God met ons'. Deze naam is een prediking op zich! Zonder Immanuël kan er geen verlossing zijn. De naam Jezus predikt dát Hij Zijn volk zal zalig maken van hun zonden. De naam Immanuël openbaart hóe Hij Zijn volk zal zalig maken van hun zonden. De naam Immanuël predikt dat de Zoon van God mens geworden is. God Zelf is naar deze aarde gekomen om verlossing te brengen. Matthew Henry zegt kernachtig: 'Als Hij geen Immanuël was, kon Hij geen Jezus zijn'.

Immanuël is een oude naam. Deze naam is al eeuwen tevoren geopenbaard aan Jesaja in zijn tijd. We vinden de profetie in Jesaja 7. Het is de profetie van de maagdelijke geboorte. Geen mens zal er aan te pas komen. Jozef valt erbuiten. Het gaat om een Goddelijk ingrijpen. Daar hoort een Goddelijke naam bij: Immanuël, God met ons.

En nu spreekt de engel tot Jozef dat deze profetie vervuld is. Het gaat om de verzoening en vereniging tussen de heilige en rechtvaardige God en de zondige mens. Door de zonde is er een oneindige kloof en scheiding gekomen tussen God en de mens. Wij hebben die breuk zelf geslagen. In het paradijs waren wij met God. Maar we zijn gevallen zondaren. De Schrift zegt dat we zonder

God in deze wereld zijn. We hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid van God. Daarom is God ook tegen ons. Hij kan met de zonde geen gemeenschap hebben. Hij is te rein van ogen dan dat Hij het kwade zou kunnen zien.

Zijn liefdesgeschenk

Dat is nu het wonder van Kerst, dat God Zelf in Zijn Zoon naar de aarde kwam om deze kloof te overbruggen. Het is Zijn liefdesgeschenk. Allereerst aan Zijn Israëll! Voor hen schrijft Matthéüs zijn evangelie. Maar ook de heidenen zullen in dit heil mogen delen. Immanuël is dichtbij gekomen. Hij is niet veraf blijven staan, maar is heel dicht bij de mens gekomen. Hij is een Mens uit de mensen. Hij is de Mens met de mensen. Hij komt onder de mensen. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond. Hij heeft onder ons gewandeld, onder ons gegeten en gedronken, onder ons Zijn werk volbracht. God Die hemelhoog woont en troont is ons nabij gekomen in Zijn vleeswording.

Is deze Immanuël u al alles geworden? Immanuël. Wat een troostrijke Naam. Is er schoner Naam op aarde?

De Zoon van God heeft de menselijke natuur willen aannemen.. De Nederlandse Geloofsbelijdenis, over de vleeswording, zegt het zo: '... also, dat Hij in der waarheid onze Immanuël is, dat is, God met ons'. Hij heeft geen engelenatuur aangenomen, maar vlees en bloed. Hij is Zijn broeders in alles gelijk geworden. Hij is één geworden met Zijn volk.

De moderne mens is 'op zoek naar het Goddelijke in de mens'. Maar het Evangelie zegt: God geopenbaard in het vlees. Het komt van de andere kant. Prins Immanuël moest Zelf komen om de stad Mensziel te bevrijden (lees "De Heilige Oorlog"). Immanuël is Zelf in de breuk gekomen! Immanuël is in de ellende afgedaald. Immanuël is onder de wet gekomen en heeft in de staat van Zijn vernedering de vloek gedragen. Zo laag wilde Hij neerdalen. Zo arm werd de Heiland. In

ds. J.B. Zippro,
Terneuzen

In dit nummer

4 Hij is in waarheid
'onze Immanuël'

8 De Zoon door
de Vader gegeven

24 Alle mensen

- 2 Immanuël
- 3 Leren op de school van Christus [51]
- 6 Vreugde-gezang op de geboorte van Christus
- 7 Heilige engelen werden verdorven duivelen [3]
- 8 De Zoon door de Vader gegeven
- 9 Het beweegoffer van de priesters
- 10 Christelijk platform?
- 11 Boekennieuws
- 12 Hechting in relaties [3]
- 13 Boekennieuws
- 14 Kerknieuws
- 15 Berichten
- 15 Kerkdiensten
- 23 Jeugdrubriek

deze koude en onhartelijke wereld wilde Hij komen. Niemand wachtte Hem op om Hem te verwelkomen. Dat predikt onze zonde en schuld!

Ontdekkend licht

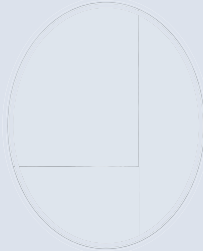
Voor wie krijgt deze Immanuël nu waarde? Voor een arme en ellendige zondaar. En dat wordt beleving. Daar mogen we niet overheen stappen. Het wordt ons tot schuld dat wij Gods wet hebben overtreden. Het wordt ons ook tot schuld dat er geen plaats is voor deze Immanuël. Geen plaats in de herberg van ons hart. Alleen in deze weg krijgt Immanuël waarde en betekenis.

Hoe wordt het nu Kerst in mijn leven? Door ontdekkend licht ga ik verstaan: ik heb tegen God gezondigd. Ik sta buiten Gods gemeenschap. Maar wat een wonder als er in onze verlorenheid licht valt op de heerlijkheid van Immanuël.

Kom, zondaar, zondares, ga dan eens uit naar de kribbe van Bethlehem! Kom dan, van verre staanden! Wie ligt daar in de kribbe? Dat is Immanuël! Hij is arm geworden, opdat armen door Zijn armoede zouden rijk worden. Kom, welke verlosser zoeken we? Zoeken we het nog buiten deze Immanuël? Maar buiten deze Immanuël is God tegen ons. Eeuwig tegen ons. Buiten Immanuël is God een verterend vuur en een eeuwige gloed. Maar in en door Immanuël mag de Kerk verlossing ervaren en zeggen met Paulus in Romeinen 8: 'Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?'

Is deze Immanuël u al alles geworden? Immanuël. Wat een troostrijke Naam. Is er schoner Naam op aarde? Alleen het geloof ziet dierbaarheid in deze Immanuël. Jozef valt erbuiten, maar hij mag het overgeven. Maria mag ervan zingen: mijn Zaligmaker. Elisabet sprak van 'de moeder mijns Heeren'. Zacharias zong van de Hoorn des heils, ons opgericht. De herders mochten horen: 'Heden is u geboren'. Paulus mocht weten in Wien hij geloofd had en getuigt van de troostrijke wetenschap: de Vader met ons, de Zoon voor ons, de Geest in ons.

Zo dan, vertroost elkander met deze woorden: alzo zullen wij altijd met Immanuël zijn. 'Heerlijkheid woont in Immanuëlsland' (Samuel Rutherford).

Ralph Venning

Leren op de school van Christus [51]

Deel VI Conclusies

Het was mijn bedoeling om christenen te helpen hun geestelijke stand, hun vorderingen en hun groei te onderscheiden. Tot besluit zal ik nog slechts een paar dingen toevoegen.

I. VERSCHILLENDE GROEPEN CHRISTENEN

Een christen kan weten tot welke groep hij behoort

Zoals iemand kan weten of hij in het geloof is (2 Kor. 13:5), zo kan hij ook weten hoe ver hij gevorderd is in het geloof. Wat betreft de heiligen die geslingerd worden, die niet vaststaan maar als het ware drijven, ook van hen kunnen de meesten op grond van hun algemene toestand gerekend worden tot deze of gene groep.

In veel opzichten is het een groot voordeel om te weten waar men staat en welke plaats, rang en positie men inneemt, zoals dat ook van belang is voor een knecht in een huishouden en een soldaat in een leger. Zij die niet weten wat hun werk is, weten ook niet hoe ze hun werk moeten doen. Maar als we onze positie kennen, en het duidelijk is wat ons werk is en hoe we dat moeten doen, kunnen we ons ertoe zetten.

Hoewel een heilige tevreden behoort te zijn met zijn huidige toestand, moet hij toch verlangen, bidden, streven en werken om vooruitgang te boeken en vordering te maken

Hoewel hij niet moet vergeten om God te prijzen voor wat hij heeft, moet hij vergeten wat achter ligt, niet rusten in wat hij bezit en niet denken dat hij al zoveel bereikt heeft, of al zo volmaakt is dat er niets meer te bereiken zou zijn. Zich uitstrekken naar hetgeen voor is, zoals Paulus deed, is de plicht van een ieder, totdat ze mogen komen tot de opstanding der doden. Er is geen enkele toestand op aarde die zo bevredigend is dat ze iemand ervan mag afleiden om uit te zien en te haasten tot de komst van Christus, opdat we altijd bij Hem mogen zijn en helemaal Hem gelijk zullen worden (Filip. 1:23; 1 Joh. 3:2; 2 Petr. 3:11-13). De goede en slechte dingen in deze wereld moeten ons ertoe brengen om te verlangen boven te zijn, in de hemel. Want als het slecht is om hier te zijn, is het nog beter om daar te zijn, om zeker te zijn.

We moeten er allen acht op geven waar we onze groei en vordering zoeken

We moeten er voor oppassen dat we de groei niet alleen zoeken in kennis, in hoofd- en boekengeleerdheid, of alleen in gaven en bedelingen, of alleen in algemene genade. Ook niet in het overgaan van de ene mening tot de andere, van de ene vorm van kerkregering tot de andere, van de ene belijdenis tot de andere. Want het hoort juist bij de zuigelingen in de genade om heen en weer geslingerd te worden door elke wind van leer (Ef. 4:13-16).

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

Hij is in waarheid 'onze Immanuël'

ds. S.W. Janse,
Rijssen

De weg van de verlossing is aangewezen in de Verlosser Die tot Sion zal komen (NGB, art. 17). Vervolgens gaat Guido de Brès spreken over de vleeswording van Sions Verlosser. De artikelen 18 tot en met 26 spreken vooral over de Middelaar. Artikel 18 bevat kerststof.

De menswording van Gods Zoon wordt in de Bijbel 'de vleeswording van het Woord' genoemd. Het Woord is niemand anders dan Christus. Christus, Die Gods gedachten openbaart en vertolkt, zoals woorden uitdrukking geven aan iemands gedachten. Wat een geheim. Gods Zoon werd mens en bleef God. Het doet ons duizelen. Jezus nam aan wat Hij niet was en Hij bleef wat Hij was. De tweede Persoon van het Goddelijke wezen heeft de ontluisterde menselijke natuur aangenomen. En dat was Zijn vernedering. De belijdenis mag Hém aanwijzen.

Johannes zet zijn evangelie in met de Godheid van Christus: 'En het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond' (Joh.

In artikel 18 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis spreekt Guido de Brès over de menswording van Jezus Christus: '... dat Hij in der waarheid onze Immanuël is, dat is: God met ons'

1:14). De apostel der liefde begint zijn proloog met te wijzen op het Woord, op niemand anders dan Gods Zoon. De Middelaar is waarachtig God. Hij droeg de last van de toorn van God, juist voor hen die de last van zonden en plagen gevoelen. Wat een ruimte in deze Immanuël voor hen die in banden en in 'de engte' verkeren.

Christus is ook waarachtig mens. Paulus schrijft aan de Galaten dat Hij is 'geworden uit een vrouw'. Net als ieder ander mens. De evangeliebeschrijvingen vermelden ons een wenende, een hongerende en een vermoeide Christus. Wat een troost dat Christus de medelijdende Hogepriester is. Hij is in al onze benauwdheden benauwd geweest. In alle dingen werd Hij verzocht, doch zonder zonde. Hij had een menselijke ziel, die bedroefd was tot de dood toe. Christus heeft 'een ware menselijke ziel', zegt Guido de Brès. Wij hebben naar ziel en lichaam gezondigd. Onze ziel is door de zonde verloren. We gaan niet verloren, maar we liggen verloren. Een kind van God leert dat hij verloren is. Wat een ontdekking. Dan sta ik er buiten. Christus alleen kan de ziel redden van het gewisse verderf. Ook had Hij een lichaam. Hij was echt mens. Een mens, u en ik, had gezondigd en daarom moet een mens voor de zonde betalen. Heeft u al geleerd niets te kunnen betalen?

Een zondeloos mens

Immanuël is ook rechtvaardig mens, 'uitgenomen de zonde'. Jezus heeft wel alle gevolgen van de zonde in ziel en lichaam moeten dragen. Hij deelde niet in Adams val. 'Wie van u overtuigt Mij van zonde?' De jonge Maria hoorde van de engel dat haar Kind de Heilige was, dus een rechtvaardig mens. Een mens die zelf zondaar is, kan de schuld niet betalen. Immanuël wel! Al reikt uw schuld van de aarde tot de hemel. God heeft in Zijn Zoon voldoening gevonden. God zorgde van eeuwigheid voor een Middelaar, Die in één persoon waarachtig God en waarachtig en rechtvaardig mens

is. Jezus had geen aardse vader, wel een aardse moeder. Het was Zijn wil om Vaders wil te doen. Zijn Vader woont in de hemel. Nu wordt de Zoon des Vaders ons verkondigd als een gepaste, bereidwillige, algenoegzame en volkomen Zaligmaker, Die de zondaar met God kan verzoenen.

Zijn menswording

Zijn middelaarswerk is begonnen met Zijn menswording. De Vader gaf zijn Zoon, Zijn eeuwige en eniggeboren Zoon. Onbegrijpelijk. Alles wat Hij had. Het Kind in de kribbe kwam niet voor vrienden, maar voor vijanden, voor goddelozen. Is dat al uw naam? Gewillig ging Hij de weg van kribbe naar kruis.

Het Oude Testament staat vol met beloften van de komende Zaligmaker. In de adventstijd hebben we er bij stil gestaan. Abraham ontving de belofte van het Zaad. Jakob wees Juda aan op zijn sterfbed. David sprak in de Psalmen over de grote Davidszoon. Heeft de evangelische Jesaja zo'n zevenhonderd jaar voor Christus niet rijk gesproken over Immanuël: 'En Zijn Naam Immanuël heten'? Steeds scherper werd het zicht door de verreiker des geloofs. De steeds herhaalde beloften zijn met Kerst in Hem vervuld. God maakt Zijn woord waar. 'Hoopt op de Heer', gij vromen. Er zal verlossing komen!

Symbolen wezen heen naar Christus. Denk aan de ark van Noach, die heenwees naar de Ark der behoudenis. De koperen slang in de woestijn wees heen naar de verhoogde Middelaar aan het kruis. Het manna, brood uit de hemel, wees naar Bethlehems broodhuis, waar het Brood des levens neerdaalde. Was het water uit de steenrots tijdens de woestijnreis niet een treffende heenwijzing naar de geslagen Rots op Golgotha, uit Wiens zijde ook water vloeide? Denk verder aan de tempeldienst, waar alles heenwees naar de bloedstroom die van Golgotha zou vloeien.

Typen van Christus wezen ook naar Hem. Onder het oude verbond wees Sálomo in al zijn heerlijkheid, wijsheid, rijkdom en macht heen naar: 'meer dan Sálomo is hier'. Jona was drie dagen in de buik van de vis. Was het geen prediking in zichzelf dat

Christus drie dagen moest blijven in de schoot der aarde? 'Hij komt', zo roept het beloftewoord.

In de volheid des tijds

Hij is gekomen in de volheid van de tijd. Zoals een zandloper vol is gelopen, zo was Zijn tijd vol. Het was de juiste tijd. De wereld was moe van het veelgodendom. Er was in het hele rijk geen oorlog. Er lagen prachtige heirbanen. Er was één taal. De volheid des tijds was de door God bestemde tijd. De duivel heeft zich verzet tegen de komst van Immanuël, maar Gods raad zal vervuld worden, al komt heel de hel ertegen op. De hel heeft wel gewoed. Denk aan Farao, die de jongetjes liet verdrinken in de Nijl. Zat de duivel er niet achter toen Saul probeerde David te doden? Haman probeerde het volk uit te roeien. En ook Herodes ging tekeer.

Artikel 18 is echt een geloofsbelijdenis, over Wie onze Immanuël is: gepast voor verlorenen, schoon voor zwarte zielen.

Wat is de duivel machtig, ook in het leven van Gods kinderen. Die booswicht zal er alles aan doen om de komst van Immanuël in de stad Mensziel te verhinderen. Hoe dichter we bij de vervulling zijn, hoe onmogelijker het wordt. God werkt door het afgesnedene heen! En toch zal de heilzoon gaan dagen. De duivel zal niet overwinnen. Op Zijn tijd kwam Gods Zoon. Dus op Gods tijd, want de Heere doet alles naar Zijn welbehagen. Wij moeten ertussen uit vallen met ons hopen en verwachten. Gods werk blijft over, juist als het verloren is van mijn kant. In het schuldige zondaarshart wordt Hij geopenbaard.

Diep afgedaald

De Allerhoogste heeft Zichzelf 'vernietigd', zegt de belijdenis in navolging van Paulus. Wat is Christus diep afgedaald. Zijn Goddelijke heerlijkheid verborg Hij achter het kleed van Zijn vernederde menselijke

natuur. Hij daalt zo diep af dat de diepst gevallene in Zijn Middelaarsarmen kan worden opgevangen. De Koning verliet Zijn hemelse paleis en kwam naar de aarde om in een kribbe te worden neergelegd. Jezus nam de menselijke natuur aan. Hij moest vlees van ons vlees en been van onze benen zijn. Daarom is Hij 'de oudste Broeder' genoemd.

Christus nam de menselijke natuur niet mee uit de hemel. Dat is een dwaling. Immanuël werd arm om armen met goederen te vervullen. De stenen of houten voederbak is zo laag dat het kleinste lammetje erbij kan. God geopenbaard in het vlees. Christus is ontvangen van de Heilige Geest. Maria was zwanger zonder toedoen van Jozef. De maagdelijke geboorte is en blijft een diep geheimenis. Wat een gelukzalige maagd! Gelukkige Maria. Ze mocht geloven en belijden: 'Mij geschiede naar Uw woord'.

Gepast voor verlorenen

Artikel 18 is echt een geloofsbelijdenis, over Wie onze Immanuël is: gepast voor verlorenen, schoon voor zwarte zielen. In Hem is geen tekort voor iemand die alles tekort komt. Deze Middelaar kan God en mens bij elkaar brengen.

Dit geloofsartikel eindigt met treffende beloften, met teksten waar het gaat over Christus. Zoek de tekstplaatsen maar eens op. Hij is de Christus der Schriften. Zoals Hij in het Woord aangewezen werd, zo is Hij! Ook voor de ziel. Al wat aan Hem is, is gans begerlijk.

'God met ons'. Hoe kunnen die twee partijen samengaan? God is een verterend vuur, een eeuwige gloed, een toornig God. Daartegenover staat een schuldig, zondig en goddeloos mensenkind. God zou tégen mij moeten zijn. Voor eeuwig. Maar Hij wil in Christus wonen bij en in wederhorigen. Wat een eeuwig wonder. Hij met mij? En dat voor zo één. Zo'n snode rebel? David mocht ervaren: 'dit weet ik, dat God met mij is'. In Christus is de toorn Gods gestild en is er weer een plaats bij God.

Heeft u ooit de zoetheit van deze Naam geproefd? Zoals Hij heet, zo is Hij! Hij is het in der waarheid. De Kerk mag het weten: Hij is het echt, en dat voor mij. Weet u het al?

Vreugde-gezang op de geboorte van Christus

Te zingen op de melodie
van Psalm 89

*O, langgewenste dag, o vreugderijke tijd.
Waar in zich 't christenvolk met reden zeer verblijdt,
Wanneer des hemels bood' die tijdinge deed boren:
De Zaligmaker is op heden u geboren!
Te Beth'lem in een stal wordt uwe Heer' gevonden.
Daar ligt 't klein-grote Kind in doeken omgewonden.*

*O, wonder Gods, o groot geheim der zaligheid,
Hier ziet men samen armoe, ootmoed, majesteit.
God is een mens en komt bij ons in 't vlees verkeren.
Gods eengeboren Zoon, Die zelfs de eng'len eren,
Vernedert Zich tot knecht en wil aan 't kruise sterven
Om voor zondaars genâ bij Gode te verwerven.*

*Hoe heerlijk daalt en straalt de heil'ge hemelschaar
Die zingt Gods lof en maakt Zijn wond'ren openbaar.
God zij de eer, in d' hoogste hemel, was haar tale;
Dat Zijnen gunst in vreë op aarde nederdale.
Hij neme in de mens een gunstig welbehagen,
Om deze Middelaar, Die alle schuld zal dragen.*

*O Jezus, Vrededorst, dat toch Uw vrede daal'
Op ons, van God vervreemd, dat z' in ons harte straal'.
Maak met de hemel vreë, dat vijandschap verdwijne;
Doe vrede overal en zaligheid verschijnen.
Aan ons ontrust gemoed wil Uwe vrede geven,
Dat wij eendrachtelijk als Vredeskind'ren leven.*

*O, ziel, verhef uw toon en zing der eng'len lied.
Zing Gode eer, nu gij uw Zaligmaker ziet,
In Wie nu straalt Gods macht, wijsheid, genaad' en trouwe;
Goedheid en liefde is in Jezus te beschouwen,
Rechtvaardigheid, gepaard met Gods barmhartigheden,
Laat zijn de stof van vreugd en van uw lof op heden.*

Hendrik Uilenbroek, ziekenbezoeker te Amsterdam
Uit: "Christelijke Gezangen" (1713)

De afval van de zondigende engelen

ds. C. Hogchem,
Aalborg

Waaruit bleek de opgeblazenheid van de duivelen? Petrus noemt de duivelen 'de engelen, die gezondigd hebben' (2 Petr. 2:4). En Judas, de broeder van Jakobus, schrijft: '... de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben...' (Judas vers 6).

Met het woord 'beginsel' (Gr. archè) bedoelt Judas dat elke engel vanaf zijn oorsprong een plaats en taak aan het hemelhof heeft gekregen. Krachtens schepping is er onder hen namelijk allerlei verscheidenheid van rang en stand, van waardigheid en dienst, enz. (Ef. 3:10; Kol. 1:6). Hoe die orde is en in welke rang elk gesteld is, weten we niet. Alleen dát elke engel in die hemelse hiërarchie zijn beginsel heeft – elk heeft zijn eigen plaats en taak in het dienen van God. Een deel van de engelen werd echter ontevreden over hun beginsel; ze vonden dit beginsel dat God hen gaf te gering. En in plaats dat zij hun beginsel bewaarden, hebben ze het losgelaten en verworpen. Judas schrijft eerst wat deze engelen *niet* gedaan hebben toen zij zondigden: '... die hun beginsel niet bewaard hebben'. Daarna schrijft hij – ter nadere verklaring – wat zij met deze zonde *wel* gedaan hebben: '... maar hun eigen woonstede verlaten hebben'. Dat betekent niet dat zij de hemel verlaten hebben (want daaruit heeft God hen rechtvaardig verstoten), maar dat zij metterdaad buiten hun eigen terrein en bevoegdheid zijn gegaan. Zij hadden aan het hemelhof een hoge plaats, maar wilden een hogere plaats. Welke plaats zij begeerden? Opgeblazen door hoogmoed grepen zij ongetwijfeld naar de hoogste

plaats: zij wilden als God zijn. Zij staken in grenzeloze vermetelheid Hem naar kroon en troon. Ze zijn niet staande gebleven in de waarheid dat God *God* is, Hij alleen. 'Het was de allereerste afgoderij, want zij zochten zichzelf te vergoden' (ds. J. Fraanje).

Het probleem van de oorsprong van de zonde is niet op te lossen. Aan de schepping kleefde niet het minste gebrek en toch is de zonde er tussen gekomen. Het eerst zelfs in de hemel, vlak voor Gods troon. Is het niet een geheimenis om van te huiveren?

Bewaard tot het oordeel

De gevallen engelen zijn van de uitnemendheid waarin God hen geschapen had, in het eeuwige verderf vervallen (NGB art. 12). Petrus vergelijkt hen met misdadigers die voorlopig in een kerker zijn opgesloten, totdat zij op de oordeelsdag worden overgeven tot de volle straf (zie 2 Petr. 2:4). Zo schrijft ook Judas, namelijk dat God hen tot het oordeel op de grote dag met eeuwige banden onder de duisternis heeft bewaard (Judas vers 6).

God bewaart Zijn Kerk, die niet zal omkomen. God bewaart ook de gevallen engelen, die niet zullen ontkomen. Hebben zij

hun beginsel niet bewaard, God bewaart hén, maar dan tot hun volkomen verdoemenis. Als gevangen misdadigers zijn zij onder zwarte donkerheid opgesloten, in uiterste tegenstelling met het licht waarin zij eens bij God mochten leven.

Eens waren zij vrije geesten, nu zijn ze in eeuwige banden gebonden. Eens waren zij morgensterren in glans en licht, nu zijn ze in duisternis verzonken. Eens zongen zij vrolijk tot Gods eer, nu slepen zij hun ketenen met zich en blijven in hun duisternis bedolven, waarheen zij ook gaan. Intussen wordt hun uiterste pijniging tot de grote dag uitgesteld. Vol vrees brulden de duivelen die in de bezetene Legio woonden het uit: 'Jezus, Gij Zoon Gods, wat hebben wij met U [te doen]? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen vóór den tijd?' (Mark. 5:9; Matth. 8:29).

Verbondsgewijze

Toen 'de engelen, die heerlijke geesten, afvielen, heeft God hun geen verbond geopenbaard om hun God te zijn, maar Hij liet deze gouden vaten verbroken liggen' (Watson). Geen duivel kan bekeerd worden; hun verdoemenis ligt naar recht onwrikbaar en eeuwig vast. Maar met de mens handelt God verbondsgewijze. Het werkverbond is verbroken, het genadeverbond is van eeuwigheid. Vijanden worden met God verzoend. Om Christus' wil, Die als Borg eens de minste van allen wilde zijn en God de hoogste eer heeft gegeven.

De poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen. 'De duivel weet de zwakke plaatsen van Gods kinderen, hij kent hun boezemzonden waarover ze zoveel tranen schreien in het verborgene. Satan neemt zijn kans waar op de juiste tijd en dan juist wanneer Gods kinderen er niet op gerekend hebben. Hoe kwelt hij hen in de eerste bekering en verder in al hun beproevingen tot op hun doodsbed toe. Sion wordt echter in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid' (ds. K. de Gier).

(slot)

De Zoon door de Vader gegeven

'Hoe werd Jezus Christus door de Vader gegeven, en wat hield dat in?'

John Flavel preekte in de St. Clementskerk in de Engelse stad Dartmouth.

We moeten het niet zo opvatten als zou God afstand hebben gedaan van Zijn betrokkenheid op Zijn Zoon en dat Hij niet langer Zijn eigendom zou zijn, als er van de Vader wordt gezegd dat Hij Hem gegeven heeft. Hij was nog net zo Zijn eigendom, als er van Hem wordt gezegd dat Hij Hem heeft gegeven. Hij was nog net zo Zijn eigendom als ooit. Als mensen iets geven, dragen zij het eigendom over aan een

John Flavel

ander; maar toen God Christus had gegeven, was Hij, zeg ik, nog net zo Zijn eigendom als daarvóór. Dat Christus werd gegeven, houdt in dat Hij werd aangewezen en aangesteld om voor ons te sterven. We lezen immers dat dit was door de bepaalde raad en voorkennis Gods. Zie, zoals het lam onder de wet van de kudde werd afgezonderd en apart gezet tot een offerande, werd het, hoewel het nog in leven was, opzettelijk en bij wijze van voorbereiding gegeven en aan de Heere gewijd. Zo werd

ook Jezus Christus, volgens de raad en het voornemen van God, gekozen en apart gezet voor Zijn dienst. Daarom noemt God Hem in Jesaja 42 vers 1 Zijn 'Uitverkorene'. Dat Christus werd gegeven, houdt in dat God afstand van Hem deed, of, zoals de Fransen het lezen, dat Hij Hem voor enige tijd op een afstand van Zich plaatste. Er was iets van scheiding tussen de Vader en de Zoon, toen Deze kwam om in ons vlees als in een tabernakel te wonen. Zo heeft Hijzelf het uitgedrukt in Johannes 16 vers 28: 'Ik ben van de Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld en ga heen tot de Vader'. De afstand waarop de vleeswording en de vernedering Hem bracht, ging feitelijk alleen maar over Zijn mens-zijn. Dit mens-zijn stond werkelijk ver af van de heerlijkheid waarin dit nu is opgenomen, en ten aanzien van de openbaring van vreugde en liefde. De Heere scheen dit te dragen als lemand Die ver bij God vandaan was. (...)

Dat Christus door God werd gegeven, houdt in dat God Hem overgegeven heeft in de handen van het gericht om gestraft te worden, net zoals veroordeelden die door het vonnis van de wet in de handen van de beulen worden overgeleverd. Zo staat het in Handelingen 2 vers 23: 'Dezen, door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt Gij genomen en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood'. De Heere zegt als het ware, als de tijd is aangebroken dat Christus moet lijden: O, alle bulderende golven van Mijn vertoornde gerechtigheid, rijst nu op, zo hoog als de hemel en ga over Zijn ziel en lichaam. Laat Hem tot de bodem toe zinken. Laat Hem, net als Jona, gaan in de buik van het graf, tot de gronden der bergen. Kom, alle woedende stormen, die Ik heb bewaard voor deze dag des toorns, sla Hem, sla Hem neer, opdat Hij niet zal kunnen opzien (Ps. 60:12). Ga, gerechtigheid, leg Hem op de pijnbank, martel Hem in elk lichaamsdeel, totdat al Zijn beenderen vaneengescheiden zijn en Zijn hart is als was in het midden van Zijn ingewanden (zie Ps. 22:15). En u, vergadering van goddeloze Joden en heidenen, en die zo lang uw mond hebt opgesperd voor Zijn bloed – nu wordt Hij in uw handen overgeleverd. U krijgt toestemming om uw boosaardigheid geheel en al bot te vieren. Nu maak Ik uw keten los en wordt Hij in uw hand en aan uw macht overgeleverd'.

Uit: "De Fontein des levens", John Flavel; uitg. Den Hertog, 2015.

‘Daarna zult gij van den ram nemen het vet mitsgaders den staart, ook het vet dat het ingewand bedekt, en het net der lever, en de beide nieren met het vet dat aan dezelve is, en den rechterschouder; want het is een ram der vuloffers; en één bol brood en één koek geolied brood en één vlade, uit den korf der ongezuurde broden, die voor het aangezicht des HEEREN zijn zal. En leg ze alle op de handen van Aäron en op de handen zijner zonen, en beweeg ze ten beweegoffer voor het aangezicht des HEEREN’.

Éxodus 29:22-24

Het beweegoffer van de priesters

Twee rammen zijn geslacht. De eerste ram is geheel door het vuur verteerd en ziet op Christus als Middelaar van verdienste. De tweede ram wijst op Christus als Middelaar van toepassing. Na het strijken van het bloed van deze tweede ram moet het overige geofferd worden. Het vet dat voor Israël in die dagen het beste van het offerdier is, moet aan de Heere geofferd worden. Daar hoort ook de brede, zware staart van de ram bij, evenals de beide nieren.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

We lezen ook over de rechterschouder. Dat vlees, dat later door de priesters gegeten zal worden, is hier in dit wijdingsoffer alleen voor de Heere bestemd. Het ziet erop dat het gewicht van het ambt op de schouder van de priester rust. Bovenal wijst het naar Christus, de grote Priester van de kerk. Op Zijn schouders heeft de Vader het allerzwaarste ambt gelegd.

De gehele aarde

In de tekst lezen we over het beweegoffer. De stukken vlees, het brood, de koek en de vlade worden in de handen van Aäron

en zijn zonen gelegd. Nu moeten deze mannen hun handen naar het oosten en westen, het noorden en zuiden bewegen. Zo zal de dienst van de verzoening, zonder onderscheid des persoons, over de hele aarde uitgebreid worden. Het Evangelie-woord zal onder alle volken uitgedragen worden. Het is dan ook een heilige opdracht van de kerk om zending en evangelisatie te bedrijven. Als de Heere iets van de liefde van Christus in onze handen legt, komt er bewogenheid om anderen in te winnen en het ene nodige aan te prijzen. Verspreiden wij zo een goede reuk van Christus in onze omgeving?

Tot het beweegoffer hoort ook de bol brood, de koek geolied brood en de vlade, die in één korf gelegd moeten worden. Deze drie soorten bevatten geen zuurdesem, beeld van ongerechtigheid en zonde. Dat mag niet in dit heilige brood, dat op Christus ziet. ‘Ik ben het levende Brood Dat uit den hemel nedergedaald is’. Wat een aanbiddelijk wonder, dat de Heere in de kribbe van het broodhuis Bethlehem geboren wilde worden. Hij kwam om geestelijke spijs te geven voor hongerenden naar de gerechtigheid.

Wat betekent het dat de broodkoeken van olie doordrenkt moeten worden? De olijvenolie wijst steeds weer naar het toepassende werk van de Heilige Geest. Als die ontbreekt, zijn er slechts de droge korsten van een voorwerpelijke en beschouwelijke prediking, waarin de levende Kerk stikt.

Een kinderdeel

Ten slotte krijgen Aäron en zijn zonen van hetzelfde offer, van hetzelfde brood uit de korf een kinderdeel. Ze zullen niet alleen uitdelers zijn van menigerlei genade, maar ze mogen er uit vrije gunst ook zelf in delen.

Kent u dat ook? Of laat u de spijs van het Woord staan? Zalig zijn die hongerenden en dorsten naar de gerechtigheid; want zij zullen verzadigd worden. Er is een overvloed bij de Heere. Hij deelt uit zonder geld en zonder prijs, want het Offer is gebracht en de prijs is betaald.

(slot)

Vragen

1. Wat heeft het beweegoffer met zending en evangelisatie te maken?
2. Het brood bevatte geen zuurdesem. Welke les ligt daarin?
3. Aäron en zijn zonen kregen een kinderdeel. Wanneer krijgt een zondaar een kinderdeel?

Christelijk platform?

CIP presenteert zich op het internet als een 'christelijk informatie platform'. Men vindt er christelijk nieuws, interviews en achtergronden. In de afgelopen weken werden we getroffen door een tweetal kritische artikelen over onze gemeenten.

ds. G. Clements,
Gouda

Het eerste artikel zette vraagtekens bij het toelatingsbeleid van het curatorium. Het tweede plaatste kritische kanttekeningen bij de prediking zoals die in onze gemeenten gehoord wordt. Beide schrijvers zijn lid van onze gemeenten, maar ze kozen ervoor hun bezwaren via CIP kenbaar te maken. We betreuren dat.

Toch willen we onze oren niet sluiten voor de beide broeders. Het bezwaar van het eerste artikel is dat er voorwaarden worden gesteld aan het komen tot Christus, namelijk dat 'een mens eerst voldoende zondekennis in zichzelf moet ontdekken voordat hij welkom is bij Jezus'. Daarmee zouden we zijn weggegroeid van Luther, Koelman en Comrie. Het bezwaar van het tweede artikel is dat de bekeringsweg gemodelleerd wordt naar de getuigenissen van de gezelschappen. Zware aantijgingen, waarbij we ons afvragen: klopt dit? Zijn we in onze gemeenten de Reformatie kwijtgeraakt?

Drie stukken

Wat is eigenlijk de boodschap van de Reformatie? De Heidelbergse Catechismus geeft hiervan een treffende samenvatting. Een mens leeft en sterft getroost als hij weet 'hoe groot zijn zonden en ellende zijn. Hoe hij van al zijn zonden verlost wordt. En hoe hij Gode voor zulke verlossing zal dankbaar zijn'. Dit antwoord is niet alleen gereformeerd, maar is bovenal Bijbels. We vinden het in de Psalmen, de evangeliën en de brieven van de apostelen. Wanneer

Maarten Luther

iemand zich meldt bij het curatorium zal hem, naast de roeping tot het predikantschap, naar de kennis van deze drie stukken worden gevraagd.

Zelfkennis

Een volgende vraag is of de kennis der ellende als een voorwaarde geldt voor het komen tot Christus. We zouden deze vraag ook anders kunnen formuleren. 'Heeft Ursinus de drie stukken chronologisch bedoeld of niet?' Ursinus schrijft daarover in zijn Grote Catechismus (1562). 'Vraag 149: Waarom wordt de wet vóór het Evangelie gepreekt aan de nog niet bekeerden? Antwoord: Opdat zij, nu zij door de kennis van de zonden en van de toorn van God verschrikt zijn geworden, opgewekt worden om de verlossing te zoeken en voorbereid worden om het Evangelie te horen'. Het

zou de moeite lonen om deze toeleiding tot Christus ook bij Koelman en Comrie te onderzoeken. Ik beperk me hier tot Luther. Zondekennis en berouw stonden in de dagen van Luther flink ter discussie. In de Roomse Kerk was het mogelijk dat mensen hun berouw afkochten met een aflaat. Luther schreef aan de aartsbisschop van Mainz op 31 oktober 1517 dat hij de arme mensen misleidde omdat het volk meende 'dat berouw niet nodig is voor wie aflaatbrieven koopt'.

In eigen kring had Luther te maken met mensen die alleen de nodiging van het Evangelie wilden horen en van de wet als tuchtmeester tot Christus niet wilden weten. Van deze antinomianen was Johann Agricola de woordvoerder. Zondekennis en berouw werd verkregen door 'het aanschouwen van de liefde van God en van Christus'. In zijn verklaring van de Galatenbrief valt Luther bij herhaling uit tegen deze 'schijnzekereren'. Deze lieden menen er bij God goed op te staan, maar zij nemen God en Zijn wet en de zonde niet ernstig genoeg. En dan schrijft Luther hetzelfde als Ursinus: 'En pas daar waar het geweten zo door de wet verschrikt is, heeft de leer des Evangelies en der genade plaats'.

Christuskennis

Volgens de CIP-schrijvers houden wij de mensen op om tot Jezus te komen met kenmerken en voorwaarden. Naar mijn overtuiging hebben zij te weinig verwerkt wat het betekent als zondaar voor God te staan. Luther ontmoette hetzelfde onbegrip bij de 'antinomianen', die zijn aanvechttingen niet konden plaatsen. Hij schrijft: 'De schijnzekereren menen dat zij er altijd bij God goed opstaan, maar de oprechten blijven hun leven lang door hun boze vlees geplaagd, bedroefd, verootmoedigd'. Luther kon dan ook zomaar Christus niet 'toe-eigenen' schrijft hij bij Galaten 1 vers 4: 'Die Zichzelfen gegeven heeft voor 'onze' zonden'. Hij durfde zo'n grote schat niet op zichzelf toe te passen. 'Voor ons' paste wel bij Paulus en Abraham, maar niet bij Luther. Hij kende maar een weg om uit deze bekommernis te worden bevrijd, namelijk door te bekennen dat wij midden in de dood liggen. Luther schrijft dan: 'Voor dezulken is Christus, de Zone Gods, in de dood overgegeven, opdat Hij mij en allen die dat waarachtig geloven zou zalig maken. Amen!' Luther zegt niet zoveel 'Amen' in zijn verklaring van de Galatenbrief. Hier wel, en wij van harte met hem!

Boekennieuws

"Sprekende kleuren, symboliek in de Bijbel", ds. A. Schot; uitg. De Banier; 167 blz., € 15,95.

Sprekende kleuren, symboliek in de Bijbel

Van de hand van onze geliefde broeder ds. A. Schot is opnieuw een prekenboek verschenen. Dit keer gaat het over kleuren in de Bijbel, let wel, sprékende kleuren. In tien overdenkingen komen tien kleuren aan de orde die wat te zeggen hebben. Daarom is de ondertitel ook: symboliek in de Bijbel. Dat is belangrijk om de preken in deze bundel een goede plaats te geven. Onze broeder heeft niet zomaar teksten opgezocht waarin een kleur werd genoemd. Het gaat om Schriftgedeelten waarin duidelijk sprake is van symboliek. Dit blijkt direct bij de eerste preek over de witte behangsels van de voorhof. De tabernakeldienst is vol van symboliek waarbij levenloze voorwerpen of dieren iets afbeelden van de Heere, de dienst des Heeren, van Christus Zelf of hoe een zondaar tot God wordt bekeerd. In de eerste overdenking is het vooral het wit van Gods heiligheid. Dat in de uitleg keuzes moeten worden gemaakt, hoort bij het bepreken van symbolen. Dit blijkt bijvoorbeeld in de preek over het purperkleurige gehemelte van de koets van Salomo uit Hooglied 3:9 en 10. De kanttekeningen geven een uitvoeriger betekenis aan de verschillende onderdelen van de koets dan ds. A. Hellenbroek in zijn uitleg over Hooglied doet. Hij vindt het de veiligste weg om er alleen een algemene betekenis aan te geven, namelijk de Heere Jezus onder een ko-

ninklijke pracht en heerlijkheid te laten zien. Die verschillen in keuzes mogen we elkaar gunnen.

Onze broeder is met het maken van deze keuzes consciëntieus te werk gegaan en heeft met de uitleg als grond steeds een Schriftuurlijke toepassing gemaakt, waarin doorklinkt hoe God in Christus een zondaar bekeert door Zijn Geest. Naast waarschuwingen voor het nabijkomende wordt ook Gods kind getroost en onderwezen, waarbij hen geen rust wordt gegund buiten Christus. De kinderen en jonge mensen zijn niet vergeten en we proeven een bewogenheid van onze broeder met de onbekeerde medereiziger. Mooi dat zo'n prekenboek weer is verschenen voor thuis én in de kerk.

ds. D. de Wit, Borssele

"Om de zuivere waarheid", L.M.P. Scholten; uitg. Gebr. Koster; 187 blz.; € 15,90.

Om de zuivere waarheid

De onlangs overleden L.M.P. Scholten heeft vele artikelen geschreven, onder meer als bestuurslid van de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS), als ambtsdrager in de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (GGiN) en als docent aan de opleiding van de studenten in zijn kerkverband. Hij schreef voor "Standvastig" (uitgave van de GBS) en voor De Wachter Sions (weekblad van de GGiN). De laatste twee jaar zijn er enkele bundels met zijn artikelen verschenen bij de Gebr. Koster.

De tweede bundel, met als titel "Om de zuivere waarheid", bevat vooral artikelen over de geloofsleer. De bundel bevat een scala aan onderwerpen, van eenvoudige tot zeer moeilijke. De eerste artikelenreeks gaat bijvoorbeeld over de tiende stelling uit het proefschrift van dr. C. Steenblok, over de logische denkfunctie die door de val in Adam niet is aangetast. Voor een eenvoudige lezer is dit niet direct een hoofdstuk om mee te beginnen, maar het is gedegen geschreven en onderbouwd van inhoud, zoals het werk van broeder Scholten gekenmerkt kan worden. Verderop in het boek komen belangrijke en ook eenvoudigere artikelen aan de orde, zoals over het beeld Gods, Zondag 10, de leer van de voorzienigheid (actueel in onze bewogen coronadagen), het tere onderwerp van Gods verwerping, enz. Veel artikelen gaan over het verbond en Gods beloften. Door de eeuwen heen zijn dit altijd belangrijke thema's geweest. Scholten trekt heldere lijnen, zowel

vanuit de Heilige Schrift als ook vanuit de geschriften van onze oudvaders. Er worden veel actuele zaken en verschillen eerlijk benoemd en aangewezen. Dat de schrijver op grond van Gods Woord kiest voor de twee verbondenleer zal duidelijk zijn. In dat licht wordt, naast veel aangehaalde citaten van Nederlandse en Engelse oudvaders, ook met veel waardering over de arbeid van ds. G.H. Kersten gesproken. Aan het einde van dit boek staan enkele lezenswaardige artikelen die gaan over de inhoud van diverse kanttekeningen bij de Statenvertaling. Dit is een leerzaam boek, zeer geschikt om ons te verdiepen in belangrijke en altijd actueel blijvende thema's uit de geloofsleer. In dat licht wil ik me graag aansluiten bij de opwekking van onze ambtsbroeder, ds. A. Geuze uit Gouda, die in het Voorwoord schrijft: neem en lees.

ds. A. Verschuure, Capelle aan den IJssel

Onveilig gehecht

In de vorige artikelen zijn we ingegaan op hoe het hechtingsproces verloopt. We hebben reeds benoemd dat het niet vanzelfsprekend is dat hechting goed verloopt. Uit onderzoek blijkt dat ongeveer 30 procent onveilig gehecht is.

Hennie Zwanenburg,
preventiemedewerker Stichting
De Vluchtheuvel

Wat blijkt ook hieruit dat de zonde diepe sporen trekt. Wat kan er een spanning ontstaan in relaties. Een kind dat altijd met harde hand is opgevoed, te vaak negatief benaderd is en alleen maar luistert naar ouders om de straf te ontgaan, bouwt geen veilige hechting op met zijn ouders. Wat staat dit ook in schril contrast met 'Geen vader sloeg met groter mededogen, op teder kroost ooit Zijn ontfermend ogen'.

Als een kind zich niet veilig voelt, kan het zich in zichzelf terugtrekken. Daardoor zal het sneller afwerend reageren op andere mensen. Soms kan een bepaalde toon in je stem of een negatieve gezichtsuitdrukking - zonder dat je je daarvan bewust bent - al deze afwerende reactie oproepen. Als tegen dit kind in een andere situatie, bijvoorbeeld op school, gezegd wordt dat hij even voorzichtig moet doen, kan het al 'bevrozen'. Leerkrachten hebben daarom ook een signalerende functie. Het is goed dat u zich ervan bewust bent dat sterk teruggetrokken gedrag of juist het niet kunnen beheersen van agressie zijn oorzaken van verstoorde hechting. Een kind dat in een stressvolle omgeving is grootgebracht, zal als hij volwassen is geworden ook snel tekenen van woede en

angst bij anderen zien.

Beschikbaar zijn

Een kind dat niet geleerd heeft dat zijn ouders beschikbaar zijn, probeert zoveel mogelijk contact te vermijden. Of als een kind niet gestimuleerd is om dingen te ondernemen, kan het juist sterk afhankelijk van ouders worden. Het kind raakt in paniek wanneer de opvoeder uit het blikveld verdwijnt.

Als een kind mishandeld wordt door zijn ouders, is dat verwarrend voor het kind. Het kind heeft de opvoeder nodig, maar de opvoeder is beangstigend. Dit kind kan bij niemand terecht en weet niet wat het moet doen.

Een kind met problemen in de hechting heeft weinig vertrouwen in zichzelf opgebouwd. Deze kinderen zijn op alles en iedereen gericht, behalve op zichzelf. Hij weet niet wie hij is. Ook heeft hij niet het vertrouwen dat hij op volwassenen terug kan vallen. Deze gevoelens over jezelf en anderen leiden tot gevoelens van onveiligheid en angst.

Weg van herstel

Voor deze kinderen is het belangrijk dat je laat zien dat je er voor hen bent. Laat zien dat jouw aanwezigheid veiligheid geeft.

Wees voorspelbaar en accepteer het kind zoals hij is. Zorg op school dat er een luisterend oor is en geef het gevoel dat hij er toe doet. Onderschat niet wat je voor een kind als onderwijsgevende betekenen kunt. Probeer eens echt met die leerling in gesprek te komen die zo teruggetrokken is en waarvan de vader al jarenlang manisch-depressief is. Als je betrouwbaar bent, kun je het kind daarmee veiligheid bieden. Je slijpt op die manier een ander 'spoor' in. Het kind doet positieve ervaringen op, waardoor hij weer een veilige basis kan opbouwen om op terug te vallen. Ook in een periode van stress kan hij terugvallen op deze veilige haven. Hij kan dus emotioneel 'bijtanken'.

Laat aan het kind weten dat je ziet wat hij onderneemt. Geef hem een knikje, een knipoog of laat met woorden horen dat je hem gezien hebt. Wij zijn snel geneigd om te vragen: 'Zit je lekker te kleuren?' Maar benoem juist wat je ziet. Zeg dus: 'Je zit een mooie kleurplaat te kleuren', of 'Je bent verdrietig'. Het kind voelt zich hierdoor gezien en begrepen. Neem het gevoel van het kind serieus en ga samen op zoek naar oplossingen voor moeilijke situaties.

Wat als u zich als ouder herkent als het gaat om onveilige hechting? Of dat u zich ernstig zorgen maakt over een kind of over een gezin in uw omgeving? Blijf met deze zorg niet alleen lopen. Leg het de Heere voor, probeer het te delen met ouders en schakel zo nodig hulp in. Ingrijpen komt nooit vroeg genoeg en is op voorhand ook nooit te laat.

Laten we met alle vragen over hechting niet rusten voordat we mogen weten dat onze kinderen gehecht zijn als paarden aan de middelaarskroon van Koning Jezus. En hoe kunnen we ze als ouders ware geborgenheid en echte veiligheid bieden wanneer we zelf niet gezeten zijn in de schuilplaats des Allerhoogsten en vernachten in de schaduw des Almachtigen?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met hzwanenburg@stichtingdevluchtheuvel.nl Stichting De Vluchtheuvel organiseert samen met de JBGG, CGO en Helpende Handen opvoedingsavonden. Wij kunnen ook over dit thema een (opvoedings)avond in uw gemeente verzorgen.

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Zult Gij aan doden wonderen doen?" (vier preken over de opwekking van Lazarus), ds. A.T. Huijser; uitg. Gebr. Koster; 127 blz.; € 12,50.

Zult Gij aan doden wonderen doen?

"Zult Gij aan doden wonderen doen" is een prachtig prekenbundeltje. Het leest gemakkelijk en de stijl is helder en aansprekend, zoals we dat van onze geliefde broeder ds. A.T. Huijser gewend zijn. En vooral: de inhoud van deze preken is zeer op de Heilige Schrift gebaseerd. Ook worden op eerlijke en directe wijze de bevindelijke gangen die de HEERE met Zijn volk gaat schriftuurlijk verklaard. Dat geeft grond! Ontdekkend en onderwijzend, maar ook gunnend en afsnijdend, wordt in deze vier preken de bekende geschiedenis van het sterven en de opwekking van Lazarus uitgelegd en toegepast. Je kunt er bij het lezen gewoon niet omheen: zo is het. Zo werkt de HEERE.

In alle vier de preken komt het werk van een drie-enig God aan de orde. Zo lezen we al op bladzijde 3: 'Het genadewerk begint met God, het wordt onderhouden door God en het eindigt in God'. Maar ook wordt de beleving van Gods kinderen in deze preken getekend. En elke levend gemaakte ziel, al durft hij of zij zich niet onder Gods kinderen te scharen (juist niet, daar loopt de strijd juist over), zal er toch trekken in vinden waaraan hij niet vreemd is. Wonderlijk toch. Buitenstaand, missend, ellendig, bestreden en verloren in zichzelf, maar om dan in deze preken te mogen lezen van een ziekte die niet leidt tot de dood, en dat de HEERE door de dood heen werkt, dat geeft toch herkenning.

Ook geeft het herkenning dat in deze geschiedenis sprake is van een leven met een belofte, waarvan de vervulling elk uur onmogelijker wordt. Daarmee wordt van harte ingestemd. Bij Maria was er geen sprake van een onverhoord gebed, wel van een uitgestelde verhooring. Zulke mensen zullen het ervaren dat zij zelf schuld met schuld vermeederen, en dat uit hen geen vrucht meer in der eeuwigheid gevonden zal worden. Wat een wonder, als dan een doodbrakende gewezen wordt op de persoon en het werk van Hem, Die de Opstanding en het Leven is, als ze mogen horen dat de Heilige Geest dit nu toepast, in de weg van het recht.

In deze preken over Lazarus worden de onbekeerden en onze jeugd niet vergeten. Ze worden gunnend en nodigend aangesproken. Evenmin ontbreekt het aan de zo noodzakelijke separatie. De lezer wordt ernstig gewaarschuwd voor zelfbedrog. We willen deze preken van harte aanbevelen, zowel voor persoonlijk gebruik als voor gebruik in de leesdiensten.

ds. W.J. Karels, Hardinxveld-Giessendam

Boekaankondiging

"Het bruisen van de zee gestild", Thomas Shepard; uitg. De Banier; 157 blz.; € 13,95. Thomas Shepard (1605-1649) schreef zijn levensgeschiedenis op in een autobiografie die nu voor het eerst in het Nederlands verschijnt.

"Kruisdragen", ds. W.A. Zondag; uitg. De Banier; 96 blz.; € 9,95.

De auteur gaat in op vragen rond het dragen van het kruis van 'moeite en zorg' zoals rouw, gezinsproblemen, lichamelijk en psychische nood.

"Volgt hun geloof na", ds. L. Vogelaar; uitg. De Schatkamer; 104 blz.; € 12,90.

Een bundeling van zes preken, gehouden door ds. L. Vogelaar (1917-1996). Eén preek uit het Oude Testament en vijf preken vanuit het Nieuwe Testament.

"Bij het gedruis Uwer watergoten", ds. G. Beens; uitg. De Schatkamer; 43 blz.; € 3,95.

Twee preken naar aanleiding van de coronacrisis. De eerste preek met het thema 'De heilige stad Jeruzalem', de tweede over 'De HEERE, de God des levens'.

"Goddelijke verbondstrouw", ds. G. Beens; uitg. De Schatkamer; 41 blz.; € 3,95.

Twee preken rond het coronavirus. Onder de thema's 'De eeuwige Verbondsgod' en 'Davids geestelijk kinderleven' wordt onderwijs gegeven over het leven der genade.

"Doe dat totdat Hij komt", G. Wisse; uitg. De Banier; 186 blz.; € 19,95.

Hertaling met praktische richtlijnen voor de voorbereiding op het Heilig Avondmaal. Ook geeft het onderwijs voor de deelname en de nabetrachting.

"Rijke belofte", Ebenezer Erskine; uitg. De Banier; 91 blz.; € 8,95.

Boekje in de serie 'Ontmoetingen met de puriteinen', met een preek over 'Ik ben de Heere uw God' (Ex. 20:2).

"Plicht en zegen", Thomas Boston; uitg. De Banier; 61 blz.; € 7,95.

Deeltje uit de serie 'Ontmoetingen met de puriteinen', met een 'indringend maar hoopvol woord in tijden van groot verval'.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Berkenwoude,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Te Capelle aan den IJssel-West,
ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, VS);
Te Grand Rapids-Covell Avenue (Michigan, VS),
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Groningen, Houten, Kapelle-Biezeling,
Lelystad, Ridderkerk-Slikkerveer,
Vlissingen en Woerden,
ds. J. IJsselstein te Utrecht;
Te Leiderdorp,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen;
Te Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. H. Hofman te Kalamazoo (Michigan, VS);
Te Terwolde-De Vecht,
ds. J. de Kok te Westkapelle.

Bedankt:

Voor Hoofddorp,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
Voor Oostkapelle,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Voor Tholen,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht.

“

**WIJ MOETEN NIET ALLEEN LEREN
OM HET KWADE TE HATEN,
MAAR OOK OM GOED TE DOEN.**

MATTHEW HENRY

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

Voortgekomen uit God

‘Uit u zal Mij voortkomen...’.

Micha 5:1b

Het is de Geest Die ons leert een welgevallen te krijgen aan de straf van onze ongerechtigheid. Hij leert ons God lief te hebben boven alles. Als gekozen moet worden tussen de zaligheid van de zondaar en de eer van God, dan kiest Hij zonder beding de eer des Heeren. Daarom is het ook zo'n wonderlijke ervaring om te beleven dat Sion door recht wordt verlost.

Heere, U hebt, toen U voor Uzelf zorgde, ook voor mij gezorgd. Iedere gedachte omtrent Jezus moet in verband staan met de eeuwige, volzalige God. Hij gaf Zijn Enige om Sion te behouden. Waarom wilde de Heere dit doen? Omdat Hij met ontferming was bewogen! Maar waarom was Hij met ontferming bewogen? Omdat wij verloren waren? Ja, maar allen waren toch verloren? Zo kan toch onze verlorenheid Hem niet hebben

bewogen? Dan was Hij allen genadig geweest, omdat wij allen ellendig waren. Waarom had de Heere medelijden? Omdat Hij ons liefhad. Maar hoe kon Hij ons liefhebben daar wij hatelijk waren? Omdat Hij ons reeds in Christus aanzag. Maar Hij moet ons dan toch eerst als verloren hebben aangemerkt, vóórdat Hij een Borg kon daarstellen?

Zo schenkt dan de liefde een Borg en de Borg maakt het liefhebben van de zondaar voor God mogelijk. Waarom zag Hij ons in Christus aan? Omdat Hij anders had moeten verderven! Waarom wilde Hij ons niet verderven? Omdat Hij dit niet wilde! Deze oorspronkelijke liefde heeft haar eigen grond in zichzelf. Zich te mogen koesteren in de stralen van deze liefde, is meer dan te liggen aan de bron van Bethesda of te wonen in de hutten van de Thabor.

‘Uit u zal Mij voortkomen...!’ Zalig wie deze waarheid leerde verstaan. Ja Heere! Jezus is van U en voor U, maar nu ook van mij in U. Zalig, als de door God geëigende zondaar Hem mag voorstellen aan de Heere. ‘Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien’. In Hem sta ik welbehagelijk voor U Die met de zondaar als zodanig niet te doen kunt hebben. Zulk een Middelaar betaamde ons. Ja, maar dat betaamde óók de Vader. Zo kon Hij Sions ongerechtigheid op Hem doen aanlopen, Hem doen sterven in onze natuur. Zo kon Hij de last van de Goddelijke toorn doordragen en Zijn volk daarvan verlossen. De Eeuwige wordt schepsel in de tijd. ‘Uit u...!’ verbazingwekkende afdaling van God. De Trooster van de treurende ligt daar verzonken in mijn noden. Dat Hij dáár is ‘voortgekomen’.

ds. I. Kievit

Berichten

LANDELIJK MELDPUNT SEKSUEEL MISBRUIK

Op 2 januari start het landelijk Meldpunt inzake seksueel misbruik in kerkelijke en/of pastorale (gezags)relaties. Eerder dit jaar werd door de Generale Synode besloten tot de oprichting van een zelfstandig Meldpunt. Het Meldpunt Seksueel Misbruik is een stichting. Daarin nemen tevens deel de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. De Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland staan positief tegenover het gezamenlijke Meldpunt en besluiten hierover in hun synodevergadering in juni 2021. Het doel van de samenwerking tussen de kerkgenootschappen betreft de problematiek van seksueel misbruik in kerkelijke relaties. De stichting is opgericht door de deelnemende kerkgenootschappen, maar heeft hiermee geen formele binding. Het kan daardoor de inhoudelijke taak op een onafhankelijke manier vervullen. De kerkgenootschappen hebben de stichting opgericht als ingang voor hulpzoekenden in het kader van seksueel misbruik in kerkelijke relaties. Dit kunnen (vermeende) slachtoffers zijn, (vermeende) daders en andere betrokkenen. Het betreft seksueel misbruik door een persoon die een formele rol heeft/had in de plaatselijke kerk (bijvoorbeeld een predikant, ambtsdrager of koster), dan wel

een rol heeft/had in opdracht van de kerk (bijvoorbeeld organist, dirigent, jeugdwerker). Het Meldpunt biedt eerste opvang, advisering en doorverwijzing. De stichting zal zich ook richten op voorlichting en preventie binnen de kerken en zal als loketfunctie voor toerustingsvragen fungeren. De kerkenraden zullen hierover per brief worden geïnformeerd.

Het Meldpunt is vanaf 2 januari dagelijks bereikbaar van 9.00 tot 17.00 uur op tel.nr. 06-10815664 (Maria Vermeulen, coördinator Meldpunt). Geheimhouding wordt gewaarborgd.

Voor meer informatie: www.gergeminfo.nl/meldpuntseksueelmisbruik

JAARLIJKSE ISRAËLDAG

Op 29 december organiseert het deputaatschap voor Israël de jaarlijkse Israëldag. Ditmaal wordt de bijeenkomst vanwege de omstandigheden zonder publiek gehouden. U kunt het programma door middel van een livestream volgen. Vanaf 9.45 uur is er een muzikale bijdrage door een aantal jongeren. Om 10.00 uur wordt de morgen geopend. Het thema is: 'Verleden, heden en toekomst'. Ds. M.L. Dekker (Nazareth), ds. A. Margulis (Zhitomir) en ds. I.L. Zöld (Budapest) geven een terugblik over de samenwerking met

het deputaatschap in de achterliggende jaren en recente ontwikkelingen in het werk. Tevens wordt een boek gepresenteerd t.g.v. het 25-jarig jubileum van het deputaatschap. Verder wordt er een kinderverhaal verteld en wordt de uitslag van de kleurwedstrijd bekendgemaakt. De sluiting is rond 12.00 uur. U kunt de uitzending volgen op israeldag.nl. Hier vindt u ook meer informatie over het programma.

ONLINE WINTERCONFERENTIE STUDERENDEN

(aangepast bericht)

Studenten aan universiteiten en hbo-instellingen zijn op vrijdag 15 januari van harte welkom op de winterconferentie van de Werkgroep voor studenten van de Geref. Gemeenten. Ds. H.J. Agteresch houdt een lezing over 'Ziekte, lijden en genezing'. Na de pauze wordt verder over dit thema nagedacht. Plaats: online via werkgroepstudenten.nl; aanvang 19.30 uur, sluiting ca. 21.30 uur. Om inzichtelijk te hebben wie de conferentie willen volgen, is het belangrijk dat je je vooraf aanmeldt via www.werkgroepstudenten.nl. Hier kun je ook een reader over het onderwerp en meer informatie over de conferentie vinden. Aanmelden kan tot 11 januari.

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 27 DECEMBER 2020

Aagtekerke 9.30 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 18.00 uur stud. M. Boersma; Arnhem 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Barendrecht 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Berkenwoude 19.00 uur ds. B. Labee; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil

en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Brakel 14.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. G. Hoogerland en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Delft 15.30 uur ds. M.L. Dekker; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. M.L. Dekker en 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Den Helder 15.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Deventer 10.00 uur ds. S.W. Janse en 18.00 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 18.30 uur ds. G. Pater; Doetinchem 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Drachten 9.30 (H.D.) en

15.00 uur ds. A. Schot; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. B. Labee; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Emmeloord 9.30 en 19.00 uur stud. J. Beens; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. A. Verschuure; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 14.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 9.30 en 15.00 uur ds. G. van Manen; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 18.00 uur ds. K. Boeder; 's-Gravenpolder 14.00 uur stud. P.J. de Raaf; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. A.J. de Waard; Groningen 19.00 uur ds. A. Schot; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds.

M.H. Schot; Hilversum 19.00 uur ds. W. Visscher; Hoedekenskerke 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; Hoofddorp 15.30 uur ds. P. Mulder; Hoogeveen 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Houten 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Kampen 9.00 uur ds. J. IJsselstein en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 uur ds. P.C. Vlot en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezeling 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. K. Boeder; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 14.00 uur ds. A.T. Huijser; Leerdam 14.30 uur ds. H.J. Agteresch en 18.30 uur ds. L. Blok; Leiderdorp 10.00 uur ds. P. Mulder en 15.00 uur ds. K. Boeder; Lelystad 9.30 en 15.00 uur ds. H. Brons; Lisse 19.00 uur ds. G.J. Baan; Marknesse 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; Meeuwen 14.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 18.30 uur ds. W. Mouw; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur stud. L. van der Kuijl; Naaldwijk 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwdorp 9.30 uur en 18.30 uur ds. C. Hogchem en 14.00 uur ds. D. de Wit; Nieuwer ter Aa 10.00 (H.D.) en 15.30 uur ds. W. Mouw; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur ds. G. Pater; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Nijkerk 9.30 en 14.30 uur ds. A.A. Brugge; Nisse 14.30 uur ds. M. Blok; Nunspeet 15.30 uur stud. J. Beens; Ooltgensplaat 15.30 uur ds. P.C. Vlot; Oosterland 10.00 uur ds. C. van Krimpen; Oostvoorne 18.30 uur ds. M.L. Dekker; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Poederoijen 9.30 en 19.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortugaal 9.30 uur ds. W.J. Karels en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Puttershoek 15.30 uur stud. L. van der Kuijl; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Rijssen-Noord 9.30 uur en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren en 14.30 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-West 9.30 en 14.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. L. Blok en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 15.30 uur ds. L.

Blok; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 9.00 en 11.15 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Sint Annaland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Sint Philipsland 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Spijkenisse 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Stolwijk 15.00 uur ds. J.J. Tanis; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. J. Schipper; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Uddel 10.00 en 14.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Utrecht 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. M. Joesse; Vlissingen 16.00 uur ds. C. Harinck; Waarde 9.30 uur ds. M. Blok en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Wageningen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. M. Boersma; Wierden 14.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.00 uur ds. M. Blok; Yerseke 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Zoetermeer 10.00 uur ds. A.J. de Waard en 18.30 uur ds. P. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. J.B. Huisman.

WOENSDAG 30 DECEMBER 2020

Eindhoven 19.30 uur ds. W. Harinck; Haamstede 19.00 uur ds. G.J. Baan; Naaldwijk 19.45 uur ds. P. Mulder; Nisse 19.00 uur ds. D. de Wit; Sint Philipsland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

DONDERDAG 31 DECEMBER 2020 OUDJAARSDAG

Aagtekerke 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Aalst 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Alblasserdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 17.00 uur ds. J. van Rijswijk; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 16.00 en 19.30 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 16.30 uur stud. M. Boersma; Berkenwoude 19.30 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 19.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 16.30 uur (afscheidsdienst) ds. J.J. Tanis; Brakel 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.15 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 16.30 uur stud. P.J. de Raaf; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.00 uur ds. M.L. Dekker; Deventer 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 19.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Ede 19.30 uur ds. M. Joesse; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 19.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 19.00 uur ds. J.B. Huisman; Goes 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 16.30 uur ds. H.A. van Zetten; 's-Gravenzande 16.30

uur ds. C. Sonneveld; Groningen 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 16.00 uur ds. B.J. van Boven; Hoogeveen 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; Kapelle-Biezeling 19.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 17.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 16.30 en 19.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 16.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Leerdam 16.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 17.00 uur ds. H. Brons; Lelystad 16.45 uur ds. D.W. Tuinier; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen 16.00 uur stud. J. Beens; Meliskerke 19.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 14.30 en 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 15.30 uur ds. W. Mouw; Moerkapelle 16.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer ter Aa 16.30 uur ds. W. Harinck; Nijkerk 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 19.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 16.00 uur ds. G. Pater; Oostkapelle 17.00 uur ds. S. Maljaars; Opheusden 19.00 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 19.00 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 19.00 uur ds. M. Karens; Poederoijen 15.30 uur ds. B. Labee; Poortugaal 19.00 uur stud. M. Boersma; Puttershoek 17.00 uur ds. M.H. Schot; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 17.00 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 19.00 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 19.00 uur ds. J. Schipper; Sliedrecht 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.00 uur stud. P.J. de Raaf; Terneuzen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 19.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Tholen 16.30 uur ds. M. Blok; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 19.30 uur ds. W. Harinck; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Vlaarding 19.30 uur ds. H. Brons; Waarde 16.30 uur ds. D. de Wit; Waardenburg 19.30 uur stud. J. Beens; Wageningen 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 19.30 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 16.30 uur stud. L. van der Kuijl; Woerden 19.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Wolphaartsdijk 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. M.L. Dekker; Zwijndrecht 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

VRIJDAG 1 JANUARI 2021 NIEUWJAARSDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg

9.30 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.00 en 11.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 10.00 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Bodegraven 10.00 uur stud. P.J. de Raaf; Borssele 9.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. M.L. Dekker; Dirksland 10.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 10.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 uur ds. W.A. Zondag; Ede 9.30 uur ds. M. Jooisse; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 10.00 uur ds. J. IJsselstein; Enkhuisen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 10.00 uur ds. G. Clements; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur ds. M.H. Schot; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 10.00 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezelinge 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 10.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruijningen 9.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuw-Beijerland 10.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nijkerk 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 uur ds. A. Schot; Opheusden 10.00 uur ds. W. Mouw; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Pater; Rheden 9.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. W. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 uur ds. J. Schipper; Terneuzen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Urk 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Brons; Waarde 11.00 uur ds. D. de Wit; Waardenburg 10.00 uur stud. J. Beens; Wageningen 10.00 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 9.30 uur stud. L. van der Kuijl; Woerden 10.00 uur stud. M. Boersma; Yerseke 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Zwijndrecht 10.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 27 DECEMBER 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30

uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

DONDERDAG 31 DECEMBER 2020 OUDJAARSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 19.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

VRIJDAG 1 JANUARI 2021 NIEUWJAARSDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 11.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Tricht-Geldermalsen heeft er met ontroering kennis van genomen dat de Heere tot Zich heeft genomen zijn oud-ambtsbroeder

Antonie Hendrik Arent Thijsen

in de leeftijd van 78 jaar.

Van 1993 tot 2016 heeft hij, eerst twee jaar als diaken en daarna eenentwintig jaar als ouderling, de gemeente in alle getrouwheid en met de liefde van zijn hart gediend. De Heere gedenke de kinderen en kleinkinderen genadig met Zijn vertroosting en ondersteuning in dit grote verlies en heilige de roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad,

ds. P. Mulder, preses
oud. J. Versloot, scriba

Geldermalsen, 14 december 2020

Kerkenraden, (em) predikanten, studenten, evangelisten, predikants-weduwen en gemeenteleden van harte de zegen des Heeren toegewenst voor het jaar 2021.
Hartelijk dank voor de vele goede wensen die wij mochten ontvangen.

Fam. ds. J. van Rijswijk
Oud-Beijerland

Familie, vrienden en bekenden, Gezegende kerstdagen en 's Heeren onmisbare zegen voor DV het nieuwe jaar toegewenst.

G. van Gorp-Witte
Zorgcentrum Rehoboth, kamer 36,
Bergweg 1, 4461 LX Goes

Wij wensen familie, vrienden, bekenden, ambtsbroeders en studenten Gods onmisbare zegen toe voor de komende feestdagen en het nieuwe jaar 2021.

Fam. ds. K. Boeder
Dirksland

Wij willen familie, vrienden, (em) predikanten, studenten, predikants-weduwen en kerkenraden Gods onmisbare zegen toewensen voor 2021.

Fam. C.L. Hage-Baaij
Van Leeuwenhoeklaan 2, Kruijningen

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

Werken voor de kerk

**Welke betrokken en flexibele collega
komt ons team versterken? Wij zoeken een...**

Beheerder m/v of beheerdersechtpaar

Het Centraal Bureau van de Gereformeerde Gemeenten is op zoek naar een beheerder of beheerdersechtpaar. Een beheerder draagt zorg voor het goed functioneren van het pand en vervult de rol van gastheer of -vrouw. Goede contactuele eigenschappen, een flexibele werkhouding, brede inzetbaarheid en hartelijke betrokkenheid bij het kerkverband Gereformeerde Gemeenten zijn van wezenlijk belang.

Wat gaat u doen?

U zorgt voor een gastvrije ontvangst van bezoekers, verwijst hen naar de afgesproken ruimte. U verzorgt cateringwerkzaamheden bij vergaderingen en zorgt dat de vergaderruimten opgeruimd en netjes zijn. U draait uw hand niet om voor kleine technische klussen in het pand en vervult een centrale rol voor medewerkers in het pand. Daarnaast onderhoudt u contacten met leveranciers, coördineert u de schoonmaak binnen het pand en ziet u toe op netheid van de gezamenlijke ruimten.

Voor meer informatie over deze functie kijk op
www.kerkelijkdienstverlening.nl/beheerder

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38

vanstaverenbegravenisverzorging.nl

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

www.kwaliteitpanty.nl

bij 6 stuks GRATIS verzonden

WILHELMINAHOF

NIEUW
30 zorggeschikte appartementen
met gemeenschappelijke
ontmoetingsruimte in Uddel.

WWW.WILHELMINAHOFUDDDEL.NL

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520
www.boekhandelvanderboom.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve
en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en
conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volvas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
 bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Begrafenisonderneming STAM
 Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
 Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

HOEKMAN
 Kantoor & Project

Levering
 in heel
 Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels** en
stoelen voor **kerk, vergaderzaal**
 of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak**
 bij u op locatie.
 U kunt dan kennismaken met onze
kwaliteit en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
 T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Relaties
 Seksualiteit
 Burn-out
 Onzekerheid
 ADHD – Autisme
 Identiteit
 Opvoeding
 Rouw

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCONSULTS
 Precies de hulp die je nodig hebt!

De specialist in het milieubewust
 isoleren van uw woning

**PROFIJT
 ISOLATIE**

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

**HEEREN
 VAN
 OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING
MAATKOSTUUMS
TROUWKOSTUUMS
GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?
 We bieden de mogelijk-
 heid voor een afspraak
 in de avonden of voor
 bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL
 BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Laatste preken v JC Philpot 1-2 à €12,50
 William Gadsby 1-3 à €12,50
 Preken van John Kershaw 1+2 à €32,50
 En meer! hetbraambos.nl 078-6933783

Goedeboeken
 nieuw en tweedehands
 Kerkbuurt 30, Sliedrecht
 0184-769003
www.goedeboeken.nl

Nieuwe vloer kiezen lastig?
 Uw eigen huis! De beste showroom. De
 mooiste PVC vloeren, laminaat en tapijt.
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166

Wonderlijk geleid, weekboek verhalen en
 gedichten, R. Quist en R. Hoogerwerf-H,
 Slechts 9,95: www.ramshoorn.nl

Word jij onze nieuwe collega?
Wij zijn op zoek naar...

Een leerkracht voor de middenbouw

- voor 4 dagen per week
- m.i.v. D.V. 1 maart 2021

Ds. G.H. Kerstenschool – Yerseke

Meer informatie: www.ghkerstenschool.nl

**HANDHYGIËNE IS
BLIJVEND BELANGRIJK!**

Vloerstickers, handgel, dispensers en zuilen
Vandaag besteld = morgen in huis

Desinfectiezuil

- zeer degelijk
- incl. dispenser
- incl. handgel
- op voorraad(!)

CORONASTICKERS.NU

LM VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

@ Cconnect
we can connect IT

LIVESTREAMING & OPNAME

- (t)rouwdiensten
- huwelijksceremonies
- concerten
- (raads)vergaderingen
- bedrijfsevenementen
- streamplatform onafhankelijk
- social media integratie
- multichannel audio mogelijk

KERKVIDEOSYSTEEM

- zeer eenvoudige bediening
- koop of huur
- huur: compleet systeem €90 p/m
- snel operationeel
- kerkdienstgemist geschikt

kijk op: live.cconnect.nl

0166-740000
app voor de mogelijkheden!

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leegwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

**Voorraad Deals
Nieuwe Orgels !**

Grote collectie en
direct leverbaar.

Bezoek onze ruime
showroom op
afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

Vrouwelijke klachten,
maandelijkse ongemakken?
Feminine Herbal Complex van NeoLife
December in aanbieding
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

Op zoek naar raambekleding?
Wij komen graag bij u thuis of bij uw
bedrijf adviseren. En nemen veel stalen
en ervaring mee! Wiltraamdecoratie.nl of
06-36294314

**TOP
ONIONS**

Voor Top Onions B.V. te 's-Gravenpolder
is Green Career Consult op zoek, naar
mensen die invulling wensen te geven aan
de volgende vacatures:

- **Chef Inpak (HBO)**
- **Mechanisch Monteur (MBO)**
- **Inpak Operator (MBO)**
- **Heftruckchauffeur (MBO)**
- **Commercieel Medewerker (HBO)**
- **Inkoper (HBO)**
- **Sales Support Medewerker (MBO)**
- **Administratief Productie-
medewerker (MBO)**

Ben jij die gedreven en flexibel ingestelde
persoon met passie voor zijn werk?
Pak dan deze kans!

Voor meer informatie - waaronder de
volledige vacaturetekst - kunt u contact
nemen met:

Bart van Eikema Hommes,
senior consultant agribusiness -
Green Career Consult. Mailadres:
bart.hommes@greencareerconsult.nl
Telefoonnummer: 06-53159483

Green Career Consult

**Ben jij als psycholoog op zoek naar een
enerverende parttime functie in Goes?
En werk je graag met zowel jeugd als
volwassenen? Dan hebben wij een
mooie functie voor jou. Het gaat om
een afwisselende rol waarin volop
ruimte is voor eigen inbreng.**

Neem contact op met Plonie Weststrate
(regiomanager Zeeland). Plonie is bereikbaar op
088-892 02 30 of via plonie.weststrate@eleos.nl.

www.werkenbijeleos.nl

eleos
specialist in christelijke ggz

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **5**

Komt u van ver? Rijden loont!

Moderne houtkachel
Elders 1799,-

Kraakprijs!
575,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Boekhandel De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

begravenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

DECEMBER AANBIEDINGEN

Op alle boeken 50% korting
1200 titels tegen speciale prijzen
In de winkel 10% extra kassakorting
WEG is WEG - OP is OP

Kool Boeken Edeveen
Hoofdweg 204, 6744 WR
Telefoon 06 51216184
www.koolboeken.nl

Rehobothschool Kootwijkerbroek

Bekijk het functieprofiel op rehobothsch.nl/vacatures

talentvolle teamleider

4-5 dagen per week

Wil(t) u/jij een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van leerkrachten en kinderen? Wij zoeken een **betrokken en koersvaste teamleider** voor de versterking van ons managementteam.

U/jij bent de verbindende schakel in uw/je team en stimuleert collega's in hun ontwikkeling. Samen met de collega's zorg(t) u/jij voor een veilige en uitdagende leeromgeving voor de kinderen.

Iets voor u/jou?

Bel voor meer informatie met onze directeur dhr. B. Paanstra, 06-21390433. Uw/je sollicitatiebrief stuur(t) u/je naar bpaanstra@rehobothsch.nl.

De Rehobothschool Kootwijkerbroek is een school op reformatorische grondslag. De school werkt op basis van Gods Woord in een veilige omgeving aan de persoonlijke en cognitieve ontwikkeling van de kinderen.

rehobothsch.nl

MOOIE COLLECTIE ORGELS VAN DIVERSE MERKEN RUIME ERVARING IN ZAAL- EN KERKORGELS

VERTROUWDE
KLANKEN...

Stolk Orgels

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL VRIJHEIDSLAAN 55 2912 EA NIEUWERKERK A/D IJSSEL	KRABBENDIJKJE OOSTPOLDERWEG 1S 4413 NN KRABBENDIJKJE
--	--

TEL. 0180 31 56 52 | WWW.STOLKORGELS.NL

EEN KIJKJE IN DE 'KEUKEN' VAN DE PREDIKANT

Nieuw! In het boek 'Preken is een liefdedienst' vertellen 15 predikanten over de weg naar het predikambt, de voorbereiding op de preek, toelevan naar de zondag en tal van andere aspecten van de prediking, zoals exegese, contact met de hoorders en de tale Kanaäns.

Aan het woord komen o.a. de predikanten: J. Belder, C.P. de Boer, J.M.D. de Heer, A.T. Huijser, J. Joppe, G. Kater, A. Kort, W. Pieters en J. Schipper.

Het boek telt 304 pagina's en is verkrijgbaar voor € 19,95

Bestellen: belzen@filternet.nl / 06-39123940 of 0342-785530

WAT IS HULP EN EVANGELIE- VERKONDIGING IN INDIA U WAARD?

Tijdens de coronapandemie zijn inmiddels ruim 1200 voedselpakketten uitgedeeld. Handzeep en beschermingsmaterialen zijn gedistribueerd. Bovenal is het Evangelie verkondigd. Juist nu, in tijden van grote nood, is er veel werk te doen.

Maar er werden door de pandemie geplande acties geannuleerd, inkomsten vielen weg. En dat juist wanneer uw steun nog harder nodig is! Helpt u mee zodat het werk door kan gaan? We hebben uw steun nodig in zowel gebed als financiën.

Scan deze code met jouw camera
of met jouw Tikkie app.

ABN AMRO IBAN: NL 51 ABNA 05614551 39 | ING IBAN: NL 18 INGB 0003 1340 57 | t.n.v.: Stichting Hulp Vervolgde Christenen
o.v.v.: Projectnummer 8028 Living Bread | KvK: 18084430 | E-mail: livingbreadfoundation16@gmail.com
Living Bread Foundation | www.livingbreadfoundation.nl

Deze advertentie is mogelijk gemaakt door een sponsor

De Verrassing
Bungalowpark
Al 60 jaar
verrassend op Texel!

Welkom terug op ons park!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissersmediation.nl
www.bvissersconsultancy.nl

Heijkoop
Houtsnijwerk
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

25 december

25 december. Als je deze datum leest, denk je aan eerste Kerstdag. De dag waarop we eraan denken dat de Heere Jezus geboren werd in Bethlehem. De profetie werd vervuld.

Deze datum komt ook in de Bijbel voor. Weliswaar niet als eerste Kerstdag, maar wel als de eerste dag van een feest dat acht dagen duurt. Een feest dat ook vandaag de dag nog door de Joden gevierd wordt. In Johannes 10 vers 22 wordt dit feest 'het feest der vernieuwing des tempels' genoemd. Het begin van dit feest viel op de 25^e dag van de maand Chisleu. Deze maand in de Joodse kalender komt met onze decembermaand overeen.

De Joden herdachten op dit feest dat de tempel door Judas de Makkabeeër weer hersteld en ingewijd werd. Dat gebeurde in het jaar 164 voor Christus. Een bekendere naam voor het feest nu is het Chanoekafeest, ook wel het Lichtfeest genoemd. Dat vieren de Joden acht dagen lang. Tijdens dit feest worden kaarsen aangestoken op een speciale kandelaar. De zogenaamde Chanoeka-kandelaar. Een kandelaar met negen armen.

Wij mogen op deze datum Jezus' geboorte herdenken. Bij het Chanoekafeest gaat het om licht. We weten vanuit de Bijbel dat de Heere Jezus hét Licht genoemd wordt. Johannes heeft over Hem verteld dat Hij het waarachtige Licht was (Joh. 1:9a). De Heere Jezus heeft het Zelf ook gezegd. 'Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben' (Joh. 8:12). Dít Licht is helderder dan het licht tijdens het Chanoekafeest. Dít Licht verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld (Joh. 1:9b). En een iegelijk die in Hem gelooft, zal in de duisternis niet blijven (Joh. 12:46). Het licht van dit Licht toegewenst in deze donkere dagen.

ELSKE WAARHEEN?

HÉ, ELSKE HOORT WAT. ZINGEN! IS HET KERK, OP ZATERDAGMIDDAG?

Elske drukt haar oor tegen de kerkdeur. Het klinkt heel mooi. Zal ze... zal ze naar binnen gaan? In zo'n grote kerk val je helemaal niet op. Maar, deze deur zal wel op slot zitten. Elske voelt... de deur is open! Elske doet een stap naar binnen en wat ze dan ziet, is zo mooi. Het achterste gedeelte van de kerk is donker, maar voorin branden de grote kronen. Het mooi bewerkte koorhek glinstert in het licht. Zacht doet Elske de deur achter zich dicht. Op haar tenen loopt ze naar een grote pilaar. Hier vandaan kan ze nog beter de kerk inkijken, terwijl ze zelf in het donker staat. Onder het grote orgel staat een mannenkoor, maar er zijn geen mensen die luisteren. Zouden ze vanavond een concert gaan geven en zijn ze nu aan het oefenen? Bij de pilaar is een kleine verhoging en daarop gaat Elske zitten. Is dit even een mooi plekje om uit te rusten! Ze denkt niet meer aan de ruzie en dat ze Tessa zomaar alleen gelaten heeft. Haar hoofd leunt tegen de dikke pilaar en ze doet haar ogen dicht. Ze luistert naar het mooie zingen. Het is geen bekende wijs, maar het klinkt prachtig, een beetje weemoedig... Als het zingen ophoudt, hoort ze de mannen met elkaar praten. Zou het al afgelopen zijn? Nee! Het orgel begint weer te spelen, zacht en zo mooi. En dan valt het mannenkoor in:

*God, enkel Licht,
Voor Wiens gezicht,
Niets zuiver wordt bevonden.*

Stil, heel stil luistert Elske. Na het eerste vers begint de organist harder te spelen en ook het mannenkoor zet nu harder in:

*Heer! Waar dan heen?
Tot U alleen,
Gij zult ons niet verstoten:
Uw eigen Zoon
Heeft tot Uw troon
De weg ons weer ontsloten.*

Ds. Labee over: **Alle mensen**

Is het juist om te zeggen dat God alle mensen zalig wil maken? Hoe moeten we in dit verband denken over kanttekening 7 bij 1 Timotheüs 2 en Mattheüs 23 vers 37?

Wil

In het tweede hoofdstuk van de eerste brief van de apostel Paulus aan Timotheüs wordt aangedrongen op de voorbede voor 'alle' mensen, maar inzonderheid voor koningen en andere overheden. Opmerkelijk, want we kunnen zomaar raden dat sommige christenen dit gebed nalieten. Ondervonden ze niet grote vijandschap van sommige overheidspersonen zoals de keizer? In grote goddeloosheid werden maatregelen uitgevaardigd die altijd haaks stonden op Gods heilig Woord en gebod. Maar omdat het de Heere belieft ons door koningen en overheden te regeren, al zijn ze vijanden van Christus en de Kerk, dienen we voor hun zaligheid te bidden. Dat is een zijspoor, maar wat is dat actueel, juist ook in onze tijd!

In dat verband klinkt dan 1 Timotheüs 2 vers 4: 'Welke wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis der waarheid komen.' Onder 'alle' mensen moeten we in het tekstverband 'allerlei soorten mensen' verstaan: Joden en heidenen, hooggeplaatsten en laaggeplaatsten, rijken en armen, jongeren en ouderen, godsdienstige mensen en niet-godsdienstige mensen, liefhebbers van de waarheid Gods en vijanden daarvan. Of om met de uitvoerige kanttekening 7 te spreken: 'Dit woord *alle* wordt hier ook genomen voor allerlei, gelijk blijkt uit het voorgaande 2de vers, waarvan dit vers een reden geeft; alsook uit het woord *wil*, want zo God wil dat alle mensen zalig worden, zo zullen ook allen zalig worden, dewijl God doet al wat Hij wil, Ps. 115:3. Rom. 9:19. Ef. 1:11. En hetzelfde wordt ook bewezen uit hetgeen de apostel daarbij voegt, dat God wil dat zij allen tot de kennis der waarheid komen, alzo de

Schrift getuigt dat dit is een privilege van Gods volk. Zie Ps. 147:19, 20. Matth. 11:25. Joh. 6:45. Ef. 2:12, enz. Dat iemand zou willen zeggen, dat God zulks wil, indien de mensen ook willen, dat is de zaligheid ten dele aan Gods wil, ten dele aan des mensen wil hangen, hetwelk strijdt met hetgeen de apostel leert, Rom. 9:16, 23; 10:20; 11:35, 36, en doorgaans elders'. Ook Calvijn (1509-1564) spreekt op bijna dezelfde wijze hierover in zijn Bijbelcommentaar.

Onwil

We moeten het echter niet wagen om iets af te doen van het stellige belijden van onze Dordtse vaderen: 'Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte aan alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof' (DL. II,5). De vraagsteller wijst ook op Mattheüs 23 vers 37, waar de hoogste Profeet en Leraar spreekt: 'Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkewijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen, en gijlieden hebt niet gewild'. Wat ligt er een ernst achter deze woorden: er is geen gebrek of ongenoegzaamheid in het offer van Christus, maar de schuld ligt aan onze kant. Als we daaronder leren buigen, verstaan we ook de verklaring in het Bijbelcommentaar van Patrick, Polus, Wels e.a. op 1 Timotheüs 2 vers 4 bij dat woord 'allen'. We citeren: 'Zo men hier vraagt, hoe het overeen te brengen is, dat Christus Zichzelfen gegeven heeft tot een rantsoen voor allen, en er ondertussen zo velen verloren gaan in hun zonden, het antwoord is gereed: men moet onderscheid maken tussen de genoegzaamheid van het rantsoen, en het gevolg daarvan. Hij heeft een rantsoen betaald, waardig om er de zaligheid van alle mensen voor te verkrijgen, en alles gedaan wat vereist werd om God te bevredigen, en de mensen in staat van zaligheid kon brengen. Niemand of hij kan zalig worden door het geloof; en zo een mens verloren gaat, het is niet uit een gebrek van rechtvaardigheid in de Middelaar, maar uit liefde tot zijn lusten, en eigenwillige verwerping van de genade'. Lezer(es), hebt u uw onwil al leren kennen en bewenen en Gods wil verstaan?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.